Ľudové nástroje - Klopačka :)

Plošný idiofonický nástroj udieraný kladivom, s výrazným zvukovo-tónovým prejavom.

Klopačka má dve samostatné časti: dosku a drevené kladivo. Doska je z jaseňa (Fraxinus excelsior). Má podlhovastý tvar týchto rozmerov:

dĺžka		136,5 cm
hrúbka		3,7 cm
výška	- na koncoch	6,5 cm
	- v strede	12,5 cm

V hornej časti dosky, vo vzdialenosti 42,4 cm od každého konca sú dve dierky a podobne aj v dolnej časti presne v polovici je jedna dierka pre špagát, ktorý slúži jednak na zavesenie a jednak na stabilizovanie polohy dosky. Z oboch koncoch je po výške doska pozdĺžne navŕtaná tromi paralelnými kanálikmi, siahajúcimi do hĺbky cca 8-10 cm. Kladivo je z dubového dreva (Quercus robur). Dĺžka násadky kladiva (rukoväte) je 28 cm, dĺžka vlastného kladiva 15 cm.

Pri klopaní je doska zavesená prostredníctvom dvoch horných špagátov na hradu, trám alebo inú stabilnú konštrukciu. Ľavou rukou, ťahom špagáta nadol uchyteného v strednom otvore dosky zabezpečuje hráč jej relatívne stabilnú polohu. Údermi kladivom pravou rukou hráč dosku rozozvučí. Podľa sily a umiestnenia úderu je zvuk viac alebo menej ostrý, sprevádzaný tónovou zložkou vyššieho alebo nižšieho kmitočtu. Zvukovo-tónový prejav klopačky uvedených rozmerov obsahuje dve, frekvenciou rozdielne tónové zložky. Pri údere umiestnenom bližšie k tretine dĺžky dosky spoluznie málo zvýšené „g“ a pri údere približne na stred dosky spoluznie malé „a“. Spoluznenie uvedených tónov je niekoľkokrát menšej intenzity ako zvukový prejav nefixovanej frekvencie. Je však pozoruhodné, že interpret pri hre strieda, a to v súlade s metricko-rytmickým priebehom klopania, uvedené dve polohy úderov.

Klopačka sa na Slovensku dnes už vyskytuje zriedka. K známym a dodnes živým exemplárom patrí banícka klopačka v Banskej Štiavnici. Ide o tradičný signálny nástroj, na ktorom sa oddávna klopával banícky budíček, sprevádzal a dodnes sprevádza pohrebný sprievod baníka, ako aj slávnostný sprievod a banícky ceremoniál zvaný „Calamander“ na Deň baníkov.

Zdroje

Prevzaté a upravené z:

Ladislav Leng, *Slovenské ľudové hudobné nástroje*, Vydavateľstvo SAV, 1967.

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania